

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz
Uniwersytet Artystyczny
im. Magdaleny Abakanowicz
w Poznaniu

Poznań, 15.12.2025 r.

RECENZJA

pracy habilitacyjnej, osiągnięcia naukowego,
dorobku artystycznego i dydaktycznego

dr JUSTYNY CIEŚLIK-DĄBROWSKIEJ

sporządzona w związku z postępowaniem habilitacyjnym
w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne
i konserwacja dzieł sztuki

wszczętym za pośrednictwem Rady Doskonałości Naukowej
w Akademii Sztuk Pięknych
im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

W związku z powierzeniem mojej osobie funkcji recenzenta w w/w przewodzie o nadanie stopnia doktora habilitowanego, działając w oparciu o art. 219 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dnia 20 lipca 2018 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) przedkładam ocenę dorobku oraz osiągnięć artystycznych kandydatki do stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie Sztuki w dyscyplinie Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dzieł Sztuki.

Podstawowe dane o kandydatce:

Pani dr Justyna Cieślik-Dąbrowska tytuł magistra uzyskała na kierunku kulturoznawstwo w specjalności teatrologia w 2008 r. na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Promotorem pracy pisemnej była prof. dr hab. Anna Kuligowska-Korzeniewska. Tytuł rozprawy: *Malarskość scenografii polskiej XX wieku*.

Tytuł magistra sztuki również na Wydziale Edukacji Wizualnej Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi otrzymała w 2010 r. Zakończyła jednolite studia magisterskie z oceną bardzo dobrą z wyróżnieniem. Promotorami głównej części dyplomu w Pracowni Malarstwa byli prof. Włodzimierz Stelmaszyk oraz dr Przemysław Wachowski. Drugą część praktycznej pracy dyplomowej zrealizowała w Pracowni Multimediów prof. Wiesława Karolaka. Trzecia część praktycznej pracy dyplomowej to rysunek pod kierunkiem dr hab. Andrzeja Michałika, prof. ASP Łódź. Stopień doktora sztuki i konserwacji zabytków został nadany w 2020 r. uchwałą Rady ds. Stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

Tytuł rozprawy doktorskiej: *Obiekty scenograficzne*. Opiekun naukowy doktoratu: dr hab. Andrzej Michalik, prof. ASP Łódź, opiekun pomocniczy: dr Maciej Bohdanowicz.

Pani dr Justyna Cieślik-Dąbrowska pracuje:

- od 1 października 2015

Zatrudniona w formie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku adiunkta naukowo-dydaktycznego w ASP w Łodzi, Wydział Sztuk Pięknych (od 2019 roku Wydział Sztuk Wizualnych - zmiana struktury uczelni), Instytut Edukacji Artystycznej. Kierownik Pracowni Teorii i Praktyki Scenograficznej oraz prowadząca przedmiot Podstawy Projektowania Scenografii Wirtualnej

- 2009-2015

Wykładowca na Wydziale Sztuk Wizualnych Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi - cykl autorskich wykładów z historii teatru i scenografii. Zatrudnienie w formie umowy o dzieło.

- 15 grudnia 2019 - 31 maja 2020

Realizacja prac badawczo-rozwojowych dla firmy *La Soleil Monika Piecuch* w Gutowie w ramach projektu *Innowacyjna produkcja grafik wykorzystywanych do wystroju wnętrz* - zatrudnienie w ramach umowy o pracę na czas określony

- 2021-2022

Wykładowca Państwowego Uniwersytetu Wirtualnego - cykl autorskich wykładów na potrzeby przedmiotu *przestrzenie dla kultury*.

Pani dr Justyna Cieślik-Dąbrowska w swojej działalności artystycznej niezmiennie wykazuje chęć ciągłego badania zagadnień, które towarzyszą Jej podczas prowadzonych od 15 lat zajęć na ASP w Łodzi. Łączy w swoim doświadczeniu zawodowym zarówno aspekty związane ze sztuką projektową (scenografia, kostium, wnętrza, meble), sztukami pięknymi (malarstwo, rysunek, digital painting, kolaże), jak i badaniami naukowymi związanymi z teatrem, filmem, scenografią i kostiumem (prowadząc na ASP w Łodzi przedmioty: historia teatru i scenografii, historia kostiumu oraz podstawy filmu). Jej zainteresowania sztuką od początku działalności artystycznej były bardzo szerokie. Taniec stał się dla niej sztuką pierwszą. Od ciała i ruchu rozpoczęła artystyczną ścieżkę, pozostając w niej na wiele lat i dążąc do zawodowstwa i perfekcji w licznych zespołach tanecznych. Poznała podstawy baletu, tańca ludowego (grupa reprezentacyjna *Harnam*), nowoczesnego i towarzyskiego (poziom turniejowy)

Ocena autoreferatu oraz pracy habilitacyjnej:

Jak widać z powyższego podsumowania dotychczasowej działalności artystycznej i pedagogicznej Pani dr Justyny Cieślik-Dąbrowskiej, jest Ona już bardzo duża i znacząca. Wymieniam ją szeroko, gdyż jest ona również bardzo konsekwentnie realizowana przez habilitantkę w całym okresie poprzedzającym obecną ocenę dorobku - od doktoratu począwszy - bez radykalnych zwrotów i zmian artystycznych konwencji stosowanych przez habilitantkę, a bardziej skupiona na eksperymencie z kompozycyjno-malarską materią przekazu i zawartymi w niej treściami najistotniejszymi dla habilitantki.

Pani dr Justyna Cieślik-Dąbrowska zgodnie z wymogiem formalnym wskazała cykl trzech wystaw kolekcji *Epizody I, II, III* oraz indywidualną wystawę digital paintingu pod tytułem *Vivir con color*; jako aspirujące do spełnienia warunków określonych w art. 16 ust. 2 Ustawy z dnia 16 marca 2003 r. o stopniach naukowych oraz o stopniach i tytule w zakresie dzieł sztuki (Dz. U nr 65, poz. 595 ze zm.)

1. Autorska wystawa obiektów pt. *Epizody I* prezentowana podczas Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych w Teatrze Powszechny w Łodzi. Wystawa stała się stałym elementem przestrzeni teatru od 10 marca 2023 r. do 29 stycznia 2024 r.

2. Autorska wystawa obiektów pt. *Epizody II*, Pałac Arnolda Stillera, przestrzeń Klubu Jazzowego Kij - wystawa od 23 marca 2023 r. do 30 sierpnia 2023 r.

3. Autorska wystawa obiektów pt. *Epizody III* prezentowana podczas Nocy Muzeów w Małopolsce na dworze w Lanckoronie od 21 czerwca 2023 r. do 23 sierpnia 2023 r.

4. Indywidualna wystawa digital paintingu pt. *Vivir con color* Tribunal Supremo de Elecciones Costa Rica, od 31 czerwca 2023 r. do 30 lipca 2023 r.

Te trzy wystawy kolekcji pod wspólnym tytułem *Epizody*, to jest właśnie całe podsumowanie doświadczeń teatru, kontekstów pochodzenia i refleksji artystycznej pani dr Justyny Cieślik-Dąbrowskiej. Wystawa *Vivir con color*, to artystyczny i szeroko rozumiany malarski krok ku tworzeniu nowych technologii na potrzeby własnej twórczości. Wszystkie te wybrane osiągnięcia stanowią całość Jej drogi artystycznej i badawczej. Eksperymentalne i badawcze podejście odnajduje Ona w myśli twórców Bauhausu, którzy dążyli do nowoczesnego wymiaru sztuki.

A więc - wymienione powyżej te wszystkie składowe wystawy *Epizody* - wizualne obiekty sztuki i cyfrowe malarstwo we wzajemnych relacjach - w zamyśle habilitantki składają się na Jej - świat prezentacji, poszukiwań ciekawych połączeń czy zestawień kompozycyjno-materiałowych. W Jej artystycznych realizacjach ta różna materia - będąca w relacji abstrakcji do treści - unosi i wnosi w dialog z rzeczywistością - jakby - bardziej czy mniej - złudzenia tego co jest „po drugiej stronie”. A więc wartości wypływających z metafizycznego aspektu ludzkiej egzystencji - materii zużytych czy wręcz zdruzgotanych. Z potrzeby głębszego penetrowania świata, poznawania go i - zatrzymania w kadrze obrazu - na warunkach habilitantki. Z wartościami kadrów - prac - obiektów zapraszający do rozmowy w mocno symbolicznej - często tajemniczej i mrocznej przestrzeni kulturowej człowieka. Cały ten zbiór prac - kompozycji - epizodów - bardzo wielu obrazów - składających się na wskazane dzieło habilitacyjne tworzy nośne medium symbolicznego świata idei - w relacji do dynamicznych wydarzeń naszego - obecnego czasu migracji, wojen i ruchów społecznych, a nade wszystko - osobistych odczuć autorki. W tym całym tyglu tytułowych - *Epizodów* wystawianych prac - w różnych konfiguracjach - kompozycjach - w całym tym twórczym tworzywie - materiałowo-malarskim habilitantki - ja odnajduję te treści, które stają się swoistym mostem, gdzie autorka widzi swoje twórcze działania - cytuję: „...jako proces redefiniowania swojego odbioru sztuki, ciągłego poszukiwania i badania zależności pomiędzy wszystkimi obszarami moich artystycznych zainteresowań...”

A więc te wszystkie wskazane dzieła habilitacyjne - *Epizody* - złożone z materii - czy to z papierem i miniaturą malarską, szklaną kulą i kieliszkiem, czy z pędzlem, czy z czerwoną podkładką, czy z różem, czy z muszlą, jedwabiem, metalowym kołem, kamieniem, paskiem filcu, surowego drewna, to dr Justyna Cieślik-Dąbrowska ukazuje w - bardziej czy mniej dosłownym - w swoim znaku plastycznym - swój świat. W tych kolażach, wyraża w sposób bardzo metaforyczny - wyszukany gestem - działaniem „malarskim” oraz emocjonalnymi rozbłyskami barw i materii - magię i tę właśnie nadrealną, głęboką, kontemplacyjną - swoją rzeczywistość. Poszukuje Ona swoją istotę obrazu - gdzie - jego wnętrza - w jego skrawkach ujawnianych przedmiotów - ścinków - kształtów - tworzy swoiste pejzaże, martwe natury, czy istoty ludzkie - a raczej - Jej ślady. Te istoty wyłaniają się - jakby podmiotowo z - jakby teatralnego spektaklu, kadru, aktu medytacji, stanu koncentracji w relacji duszy - do umysłu. W utajnionym, ale wyraźnie wyczuwalnym - aspekcie sceny. W magii - materii - bogactwa malarskiego przemienienia treści, intuicji autorki w duchowy lub - w fizyczny - czy cielesny świat, w obrzędzie - jakby oczyszczenia czy wspomnienia. Tego teatrum złożonego z wysmakowanej i szerokiej

gamy barw, deseni i struktur materii. Nawiązującej do archetypu miejsca - bytu - ascetyzmu ujawniającego to - co jest najbardziej istotnie w sacrum oraz katharsis - magii sceny - w zagadnieniach - plastyki wizualnej - do - teatru scenografii.

W mrocznych - bardziej czy mniej - tonach - dramatycznego - twórczego - ruchu czy gestu, pozbawionego - w kadrze - obrazu - zbędnych - malarsko elementów kompozycji.

Ale - tworzących proces metafory związanej z tym teatrem świata - uaktualniania właśnie twórczego namysłu - aktywizującego siły współczesnego przekazu sztuki - kontekstu. Tego właśnie magicznego i szczególnego momentu - przemiany - znajdującego się na granicy - pomiędzy materialnym i niematerialnym. Kontekstu - wpływającego ze szczególnych związków - skrawków naszego życia - zawartych w tych małych materiałach - na nowo ze sobą powiązanych - w sztuce kolażu autorki. Która bardzo często przywołuje pamięć - by uruchamiać kontekst np. rozliczeń z przeszłością, czy zmieniać punkt widzenia, czy jego perspektywę. Albo dotykać problemu ulotności, symboliki czasu, czy ludzkiej pamięci zdarzeń w zniekształcającej i odbijającej świat folii. W nadziei zobaczenia tego świata i pytania o jego dalszy ciąg - jak w obiekcie pt. *Epizod ze złotą kulą na talerzu*. Te wszystkie kompozycje habilitantki zapisane kolażem i artystyczną obserwacją, łączące „Jej” przedmioty - w - często tajemniczą opowieść pozwalają dotykać - a nawet pieścić - w tym najlepszym tego słowa znaczeniu układy - zmysłowe formy odnoszące się do długiego bytu. Gdzie poszukiwany i pożądaný wciąż archetyp materii - i nieuchwytny byt prawdy - może się nam przybliżyć się oraz ujawnić - choćby na chwilę - na moment. Doznając tego niesamowitego uczucia tożsamości ciała z umysłem i duszą i w stanie - na granicy - jak czuję - właśnie pomiędzy.

Tak swoją wyobraźnię - wypełniam sobie właśnie materię treści i potencjał tych prac. W przekazie znajduję przestrzeń kontemplacji dla szerokiego odbiorcy. Sama autorka zdaje się mówić - w swoich obrazach - układach - jak bardzo wszystko jest ulotne. Stąd też, jak sądzę - są u Niej te poszukiwania - digitalowych - malarskich zwięzłych form. Bo jest - to działanie - jak twórcze ujarzmienie - innego zapisu Jej treści obrazów i - układów kolażowych. Habilitantka przywołując kolejne obrazy - sama będąc w poszukującej codzienności - zdaje się mówić w klimacie - symboliki barw - jak bardzo wszystko jest - właśnie ulotne. Stąd też - jak sądzę - te poszukiwania form - zwięzłych i uproszczonych autorki - stwarzają sposób na twórcze ujarzmienie - uciekającego i przenikającego się z przeszłością - trwania - w nadziei zobaczenia *Continuum* w nowym wydaniu *Vivir con color*.

Zachodzi teraz pytanie - po analizie powyższych treści w dorobku habilitantki - czy zapis, znak plastyczny dla ich wyrażenia jest oryginalny na tyle, że mogę stwierdzić, iż spełnia on wymóg ustawy? Otóż mam wątpliwości czy te wszystkie kolaże oraz digital painting autorki stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny. Pani dr Justyna Cieślik-Dąbrowska tworzy także filmy o znanych artystach, posiada doświadczenie teatralne biorąc udział jako kostiumograf czy scenograf, bierze udział w 350 różnych zdarzeniach - wystawach zbiorowych - o charakterze krajowym i zagranicznym i zrealizowała 12 wystaw indywidualnych. Była kuratorem wystaw o zasięgu międzynarodowym i ogólnopolskim, organizowała plenery międzynarodowe i wystawy poplenerowe. Ta indywidualna - wystawa i plener - w ogóle te związki z Kostaryką czy Toronto, wystawy w Konsulacie Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Toronto, czy to tworzenie bazy wymiany artystycznej pomiędzy Polską - czy nawet światem - a Ameryką Środkową, czy wystąpienie i wykłady na zagranicznych uczelniach, a także zrealizowane instalacje w różnych przestrzeniach - to i tak - na koniec muszę powrócić do powyższego pytania - o prace zgłoszone i aspirujące do spełnienia warunku obowiązującej ustawy. Ten powyższy opisany artystyczny dorobek oraz ten posiadany niewątpliwie przez habilitantkę, a więc dydaktyczny oraz organizacyjny nie pozwalają mi w pełni i z przekonaniem uznać, że spełnione zostały tutaj - w tym postępowaniu - wniosku - aspekty znacznego wkładu dorobku twórczego w rozwój dyscypliny.

Prace zgłoszone i opisane powyżej jako dzieło habilitacyjne - w moim odczuciu i doświadczeniu artystycznym wskazują na akademicką poprawność, są znaczące - ale tylko poprzez tę poprawność. Brak mi także szerszego odniesienia do kontekstu kulturowego i społecznego. Jasnej idei - zamysłu w przekazie dzieł. Prace te stają się jakby tylko wizualnym dodatkiem do bardzo szerokiej aktywności habilitantki w obszarze szeroko rozumianej prezentacji na polu popularyzacji różnych dyscyplin

sztuki. Te krótkie opisy przy kolażowych pracach z jednej strony, a z drugiej - bardzo dużo ilość wyjazdów artystycznych - cała skala tej działalności, wykładów itp. w różnych kontekstach edukacyjnych i kulturowych - ukazuje jak habilitantka zdaje się swobodnie poruszać pomiędzy tymi światami. Świadczy to o dużej elastyczności oraz otwartości na zróżnicowane możliwości przekazu i zdolności do uczestniczenia w szerszym dyskursie naukowo-artystycznym. Dla porządku podkreślam tutaj i nie twierdę że tego opisu wcale nie ma, piszę tu o moim poczuciu niedosytu. Największy problem to uznanie - tych zgłoszonych, za osiągnięcie artystyczne przyczyniające się w znacznym stopniu do rozwoju danej dyscypliny. Przede wszystkim miejsca prezentacji tych prac - będących przedmiotem habilitacji - ukazują deficyt prezentacji w uznanych ośrodkach wystawienniczych o zasięgu ogólnopolskim, ale i niewystarczająca jest jednak aktywność galeryjna na arenie międzynarodowej. Bo ta związana z Kanadą czy Kostaryką jest w sumie incydentalna jeśli chodzi właśnie o znaczące galerie.

Te kolażowe prace - *Epizody* obiekty - spotykam - często podobne w oglądzie i realizacjach w mojej praktyce pedagogicznej. Moi studenci wykonują je bardzo często jako ćwiczenia - „na rozruch” - przed większymi realizacjami. To podobieństwo natrętnie mi wraca w opisie - ocenie tego habilitacyjnego zgłoszonego potencjału *Epizodów*.

Dlatego jako recenzent zmuszony jestem jednak stwierdzić, że kryteria określone w ustawie nie zostały spełnione i nie widzę w tym dorobku - kolażu i digital painting znacznego wkładu w rozwój dyscypliny.

Konkluzja

Na pewno należy docenić tę bardzo szeroką działalność kulturotwórczą habilitantki. Szacunek budzi ilość filmów i różnych działań w różnych „wariantach i miejscach” w kraju i na świecie. Ale jeśli chodzi o zgłoszone dzieło - to w tym decydującym aspekcie - plastyczno-wizualno-badawczym zapisie - nie stanowi ono i nie spełnia - moim zdaniem - tego wymogu - znacznego wkładu w rozwój dyscypliny. A więc wniosek ten o nadanie stopnia doktora habilitowanego dla Pani dr Justyny Cieślik-Dąbrowskiej nie spełnia - moim zdaniem - wymogu wyżej wymienionej ustawy w tym zakresie.

Z poważaniem
prof. dr hab. Andrzej Banachowicz